

Bezinning 537: Geschenken als opdracht

Lucas 19,11-28 = wekdagen 33° week woensdag

Het Woord

Aan de mensen die stonden te luisteren, vertelde Hij nog een gelijkenis, aangezien Hij nu dicht bij Jeruzalem was en zij dachten dat het Koninkrijk van God nu spoedig zou aanbreken. Hij zei: 'Een man van voorname afkomst ging op reis naar een ver land om het koningschap in ontvangst te nemen en dan terug te keren. Hij riep tien van zijn dienaren bij zich, gaf elk van hen honderd drachme en zei tegen hen: "Ga daarmee handeldrijven terwijl ik weg ben." Maar zijn landgenoten haatten hem en stuurden afgevaardigden achter hem aan met de boodschap: "We willen niet dat die man koning over ons wordt!" Bij zijn terugkeer, toen hij het koningschap had ontvangen, liet hij de dienaren aan wie hij het geld had gegeven, bij zich roepen om te vernemen wat ze met handeldrijven hadden verdiend. De eerste kwam en zei: "Heer, uw geld heeft het tienvoudige opgeleverd." Zijn meester zei: "Voortreffelijk, je bent een goede dienaar. Omdat je betrouwbaar bent geweest in iets zeer gerings, verleen ik je het bestuur over tien steden." De tweede kwam zeggen: "Uw geld, heer, heeft het vijfvoudige opgebracht." Tegen hem zei hij: "Jij krijgt het bestuur over vijf steden." Toen kwam de derde dienaar, die zei: "Heer, hier is uw geld, ik heb het in een doek voor u bewaard. Ik was bang voor u, omdat u een streng man bent die terugvordert wat hij niet heeft gestort en oogst wat hij niet heeft gezaaid." Zijn meester zei tegen hem: "Je bent een slechte dienaar, met je eigen woorden zal ik je veroordelen! Je wist dat ik een streng man ben en terugvordert wat ik niet heb gestort en oogst wat ik niet heb gezaaid? Waarom heb je mijn geld dan niet bij de bank in bewaring gegeven? Dan had ik het bij mijn terugkeer met rente kunnen opvorderen." En tegen degenen die erbij stonden, zei hij: "Neem hem de honderd drachme af en geef ze aan de knecht die het tienvoudige verworven heeft." Ze zeiden tegen hem: "Heer, hij heeft al het tienvoudige!" "Ik zeg jullie: wie heeft, zal nog meer krijgen, maar wie niets heeft, hem zal zelfs wat hij heeft, worden ontnomen. En die vijanden van mij die niet wilden dat ik koning over hen werd, breng hen hier en dood ze voor mijn ogen." Na deze woorden trok Jezus verder, op weg naar Jeruzalem.

Stilte bij het Woord

Een woord bij het Woord

Het moment en de locatie voor dit verhaal vormen de sleutel om deze uitvoerige parabel te begrijpen. Jezus en de leerlingen bevinden zich heel dicht bij Jeruzalem. Na dit verhaal trekt Hij de stad binnen. De tekst begint en eindigt met het vermelden van de hoofdstad. Het is duidelijk dat

de leerlingen verwachten dat Jezus zijn Koninkrijk onmiddellijk zal vestigen als Hij in Jeruzalem aankomt. Morgen dus, of overmorgen. Er is een zeker animo. Maar Jezus tempert die hoop. Hij wil hun verwachting op de verre toekomst richten en op hun verantwoordelijkheid binnen de Kerk.

Jezus is natuurlijk zelf de heer die op reis gaat. Hij zal het koningschap krijgen van zijn Vader, na zijn verrijzenis. De Vader zal Hem daartoe 'benoemen'. Jezus zal terugkeren. Wanneer? In elk geval gaat het in deze parabel niet over het einde van de tijd. Want de twee dienaren krijgen de verantwoordelijkheid over tien en vijf steden. Dat situeert zich binnen de geschiedenis.

De tien dienaren krijgen elk de som van iets meer dan drie maandlonen¹ van een landbouwarbeider. Geen echt grote som dus. Het gaat dan ook niet over het grote geld, maar over de betrouwbaarheid. Ze moesten handel drijven. Twee doen het, een derde niet. Mensen krijgen een zeker menselijk kapitaal cadeau – de tekst zegt dat de heer het geld 'geeft' – en krijgen de opdracht deze te investeren in de opbouw van het aardse koninkrijk.

De dienaren worden behandeld volgens het beeld dat ze van de heer, dus Christus, hebben. Twee vertrouwen de Heer en doen wat hun is opgedragen. De heer toont zich dan ook zeer mild: hij schenkt hun bijzonder veel meer als beloning dan de waarde van tien ponden. De derde vreest de heer en noemt hem streng en veeleisend. De heer stelt zich voor hem streng en veeleisend op. Hij moet zelfs het pond afgeven.

In de geloofseconomie – het gaat in deze parabel uiteraard helemaal niet over het socio-economische leven – wordt alles omgedraaid. Wie veel geloof heeft, groeit er steeds verder in. Wie weinig geloof heeft of erger, een angstig geloof, die verliest het nog.

Er is sprake van de 'stadgenoten'². Inderdaad, in Jeruzalem is er een aanzienlijke groep mensen, die Jezus niet aanvaarden als de Koning-Messias. Met hun afslachting wordt verwezen naar wat gebeurde bij de verwoesting van de tempel in het jaar 70. Op geen enkele manier is aannemelijk dat Christus zelf zo zou handelen!

Het Woord in mijn leven

Ken ik de talenten die God mij heeft toevertrouwd? Ervaar ik die als zijn opdracht ze te investeren in de opbouw van Kerk en maatschappij? Leeft er een portie angst voor God in mij? Wat kan mij helpen die angst te doen verdwijnen? Op welke momenten en hoe mocht ik de goedkeuring van God ervaren voor het goede dat ik doe?

¹ Hier wordt in de vertaling over honderd drachme. In de Naardense Bijbel (2014) lezen we dat het een pond is.

² Zie Naardense Bijbel (2014).

Bidden met het Woord

Jezus Christus,
U bent de verrezen Heer.
De Vader heeft U aangesteld
als de hemelse Koning-Messias.
U vertrouwt ons diepgaand
door ons de verantwoordelijkheid
voor de verdere opbouw
van Kerk en wereld te geven.
U hoeven we niet te vrezen:
U bemint ons intens
en geeft ons heel veel.
Help ons en zegen ons
om trouw te blijven tot het einde. Amen.

© Eric Haelvoet 2016